

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.4010.007.07.2018

Przemysław Sypniewski Prezes Zarządu
Poczta Polska SA ul. Rodziny Hiszpańskich 8,
00-940 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/019 – Odprawy dla kadry kierowniczej w strategicznych spółkach Skarbu Państwa
w latach 2011-2017

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94
kgp@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Poczta Polska SA ¹ ul. Rodziny Hiszpańskich 8, 00-940 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Przemysław Sypniewski, Prezes Zarządu, od dnia 21 czerwca 2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Marek Chibowski, Prezes Zarządu, od dnia 1 lutego 2016 r. do dnia 22 kwietnia 2016 r. i od dnia 29 kwietnia 2016 r. do dnia 15 czerwca 2016 r., Jerzy Józkowiak, Prezes Zarządu, od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 26 stycznia 2016 r., Andrzej Polakowski, Prezes Zarządu, od dnia 1 września 2009 r. do dnia 21 grudnia 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Zasady kształtowania wynagrodzeń kadry kierowniczej spółki, jako podstawy do naliczania odpraw. Wyniki ekonomiczno-finansowe spółki. Zasadność przyznawania w umowach z członkami kadry kierowniczej spółki dodatkowych świadczeń, w tym w postaci odpraw oraz odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji. Stosowanie w praktyce zasad wynagradzania osób zatrudnianych na stanowiskach kierowniczych spółki, w tym wypłat świadczeń m.in. w postaci odpraw i odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji. Fluktuacja kadr na stanowiskach kierowniczych spółki, w tym na stanowiskach członków zarządu. Realizacja obowiązku dokonywania analiz oświadczeń majątkowych składanych przez członków zarządu w jsSP.
Okres objęty kontrolą	Kontrolą objęto działalność podmiotu w obszarach badań kontrolnych w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2017 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 <i>ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli</i> ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę Kontrolerzy	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji – Jarosław Florkiewicz, Główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/105/2018 z 14 listopada 2018 r. – Kinga Poprzycka-Harczuk, Specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/87/2018 z 25 września 2018 r.

(akta kontroli str.1-4)

¹ Dalej: PP SA.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

PP SA wdrożyła nowe zasady wynagradzania wynikające z przepisów *ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*⁴. Przyjęty w nich przedział wynagrodzeń członków Zarządu odpowiadał wymogom ustawowym, a indywidualne wynagrodzenia członków Zarządu mieściły się w połowie przedziału przewidzianego w art. 4 ust. 2 pkt 5 tej ustawy. Przyjęte przez organy Spółki zasady zostały odzwierciedlone w zawartych umowach o świadczenie usług zarządzania. Zasady i poziom wynagrodzeń członków Zarządu ustalane były na podstawie uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki⁵.

Wynagrodzenia członków Zarządu w PP SA w latach 2011-2016⁶ nie były skorelowane z wynikami finansowymi Spółki i największe wartości osiągnęły w okresie gdy Spółka miała najniższe wyniki finansowe tj. w latach 2015-2016. Ponadto w tych latach największe wartości osiągnęły wypłacone odprawy i odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji. Członkowie Zarządu uprawnieni byli do odpraw do wysokości siedmiokrotności ostatniego miesięcznego wynagrodzenia, a umowy o zakazie konkurencji uprawniały nawet do 24 miesięcznych okresów ochrony, w których byłym Członkom Zarządu wypłacano odszkodowania. Ustalenie przez Walne Zgromadzenie odpraw w takiej wysokości, jak również tak długie okresy wypłat odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji nie miało uzasadnienia ekonomicznego i w konsekwencji było działaniem niegospodarnym, w szczególności iż wypłata odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji była wypłacana również po kilkumiesięcznym okresie nieświadczenia pracy. Działaniem nielegalnym było niezrealizowanie w pełni uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, która zobowiązywała do zmiany warunków kontraktów menedżerskich członków Zarządu. Działaniem niegospodarnym było niedostosowanie długości okresu ochrony z tytułu zakazu konkurencji do faktycznego czasu nieświadczenia pracy przez byłych członków Zarządu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

1. 1. Podstawowe informacje ekonomiczno-finansowe oraz organizacja Spółki w latach 2011-2017.

Opis stanu faktycznego

1.1 Ogólna charakterystyka Spółki

PP SA – od 2009 r. jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa, zajmującą się świadczeniem usług pocztowych, bankowo-ubezpieczeniowych oraz usług logistycznych. Założycielem i jedynym akcjonariuszem Spółki jest Skarb Państwa, reprezentowany przez ministra właściwego do spraw łączności: Ministra Infrastruktury (od 2009-2011), Ministra Administracji i Cyfryzacji (2011-2015), Ministra Infrastruktury i Budownictwa (2015-2017), a od 2018 r. Prezesa Rady Ministrów.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2190, ze zm. Dalej: *ustawa o wynagrodzeniach zarządu*.

⁵ Dalej: NWZ.

⁶ Ocena odnosi się do okresu od 1 stycznia 2011 r. do 31 stycznia 2016 r.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

1.2 Dynamika kształtowania wyników ekonomiczno-finansowych Spółki.

Przychody netto PP SA ze sprzedaży i zrównane z nimi zmniejszyły się w latach 2011-2017 z 6 252 418,9 tys. zł w 2011 r. do 5 366 610,5 tys. zł w 2016 r., tj. o 14,2% oraz do 5 865 314,5 tys. zł w 2017 r., tj. o 6,2%. Koszty działalności operacyjnej w 2017 r. w porównaniu do 2011 r. wzrosły o 1,4%, tj. z 5 786 389,3 tys. zł do 5 869 562,1 tys. zł. Po wzroście tych kosztów w 2012 r. w porównaniu do roku poprzedniego o 187 826,1 tys. zł, tj. o 3,2%, w następnych trzech latach malały do 5 266 780,8 tys. zł w 2015 r. (o 11,8%). W porównaniu do 2015 r. w następnych dwóch latach koszty te wzrosły kolejno o: 112 852,8 tys. zł (o 2,1%) i o 602 781,3 tys. zł (o 11,4%). Zmniejszenie przychodów ze sprzedaży w latach 2012-2016 znajdowało odzwierciedlenie w kształtowaniu się wyniku finansowego netto. W latach 2011-2015 zysk Spółki netto malał i wynosił kolejno: 128 960,1 tys. zł, 88 795,5 tys. zł, 36 957,7 tys. zł, 54 786,3 tys. zł, 18 385,0 tys. zł, natomiast w dwóch kolejnych latach odnotowano stratę w kwocie odpowiednio 71 132,6 tys. zł oraz 20 801,7 tys. zł.

Koszty wynagrodzeń ogółem w latach 2011-2017 wynosiły kolejno: 3 440 643,4 tys. zł, 3 360 748,3 tys. zł, 3 214 622,6 tys. zł, 3 171 597,0 tys. zł, 2 85 6928,6 tys. zł, 3 025 940,7 tys. zł oraz 3 374 322,0 tys. zł.

Łączne koszty wynagrodzeń Zarządu i Rady Nadzorczej⁸ Spółki w latach 2011-2017 wyniosły kolejno: 3 001,3 tys. zł, 2 097,7 tys. zł, 5 114,6 tys. zł, 8 051,6 tys. zł, 9 341,9 tys. zł, 9 583,4 tys. zł oraz 6 226,9 tys. zł. W 2012 r. wynagrodzenia Zarządu i RN zmniejszyły się w porównaniu z rokiem poprzednim o 30,1%, a następnie wzrastały, osiągając maximum w 2016 r. (wzrost o 219,3% w porównaniu do 2011 r.). W 2017 r. koszty te zmniejszyły się, niemniej były ponad dwukrotnie wyższe (wzrost o 107,5%) niż w 2011 r. Wzrost wynagrodzeń Zarządu i RN nie był związany z wynikami finansowymi Spółki. Największy wzrost wynagrodzeń Zarządu i RN miał miejsce w latach 2015-2016, gdzie odnotowano najniższe przychody ze sprzedaży w analizowanym okresie⁹, jak również znaczące pogorszenie wyników finansowych Spółki. Udział wynagrodzeń zarządu i RN w wynagrodzeniach ogółem wyniósł 0,1% – w latach 2011-2012, 0,2% – w 2013 r. i 2017 r. oraz 0,3% – w latach 2014-2016.

Wartość aktywów spółki według bilansów w latach 2011-2017 wyniosła odpowiednio: 3 981 483,9 tys. zł, 4 963 199,4 tys. zł, 4 858 721,1 tys. zł, 4 667 723,5 tys. zł, 4 566 709,6 tys. zł, 3 996 349,4 tys. zł oraz 4 286 529,2 tys. zł.

Średnioroczne zatrudnienia w latach objętych kontrolą wyniosło (w osobach) kolejno: 94 740,9, 92 122,8, 87 701,7, 83 194,5, 78 266,4, 77 373,6 oraz 78 612,7.
(akta kontroli str. 9-10)

OBSZAR

2. 2. Zasady kształtowania wynagrodzeń dla członków Zarządu i kadry kierowniczej w Spółce

2.1 Określanie poziomu wynagrodzeń członków Zarządu.

Stosownie do § 46 ust. 2, pkt. 2 Statutu Spółki PP SA ustalanie zasad wynagradzania i wysokość wynagrodzenia dla członków Zarządu do czerwca 2017 r. wymagało uchwały Walnego Zgromadzenia¹⁰.

⁸ Dalej: RN.

⁹ 5 333 649,0 tys. zł w 2015 r. i 5 366 610,5 tys. zł w 2016 r.

¹⁰ Dalej: WZ.

W uchwałach nr 2 i 3 NWZ PP SA z dnia 22 września 2009 r. określono, stosownie do postanowień *ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*¹¹ wysokość wynagrodzenia Prezesa oraz członków Zarządu, odpowiednio: jako sześciokrotność oraz pięćciopółkrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłaszane przez prezesa GUS¹². Zarówno Prezesowi jak i członkom Zarządu przysługiwały inne świadczenia określone w przepisach¹³, a także mogła być przyznana nagroda roczna. W razie odwołania ze stanowiska i rozwiązania umowy o pracę z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających ze stosunku zatrudnienia Prezesowi Zarządu przysługiwała odprawa w wysokości nie wyższej niż 3-krotność wynagrodzenia miesięcznego.

Uchwała nr 21 WZ PP SA z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie wyrażenia zgody na zatrudnienie członków Zarządu na podstawie kontraktów menedżerskich oraz ustalenia zasad wynagradzania i ich wysokości dla członków Zarządu. W uchwale tej wyrażenie zgody uzależniono od zawarcia ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej powstałej z tytułu sprawowania mandatu stosownie do obowiązku określonego w art. 3 ust. 2 *ustawy kominowej*.

Zasady wynagradzania członków Zarządu, wysokość wynagrodzenia miesięcznego, wynagrodzenie dodatkowe, wysokość odprawy i inne świadczenia dodatkowe zostały szczegółowo określone w ww. uchwale. Wysokość wynagrodzenia miesięcznego ustalono dla członków Zarządu w przedziale [...]¹⁴. Członkom Zarządu przyznano bonus roczny w przypadku zrealizowania wyniku brutto na odpowiednim poziomie i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za dany rok przez WZ. Bonus roczny przysługiwał w wysokości zależnej od wykonania planowanego wyniku brutto Spółki w danym roku: pięciokrotność wynagrodzenia miesięcznego – wynik brutto nie niższy niż 90% planu, sześciokrotność wynagrodzenia miesięcznego – wynik brutto na poziomie 100% planu. W razie wygaśnięcia kontraktu przed upływem kadencji, odwołaniem członka Zarządu lub wypowiedzeniem kontraktu z przyczyn zdrowotnych członek Zarządu miał prawo do odprawy w wysokości siedmiokrotności wynagrodzenia miesięcznego. Odprawa nie była należna w wypadku odwołania z funkcji z powodu istotnego naruszenia obowiązujących przepisów prawa. W przypadku niepowołania członka Zarządu na kolejną kadencję miał on prawo do odprawy w wysokości sześciokrotności wynagrodzenia miesięcznego. Wysokość odszkodowania należnego członkowi Zarządu z tytułu zakazu konkurencji wynosiła 24-krotność ostatniego wynagrodzenia miesięcznego. Inne świadczenia dodatkowe przysługujące członkom Zarządu to m.in: pokrycie wszelkich udokumentowanych wydatków poniesionych przez niego w związku ze sprawowaną funkcją w Zarządzie; w tym wydatków reprezentacyjnych; pokrycie kosztów leczenia (także dla członków rodziny) również w okresie obowiązywania zakazu konkurencji.

Uchwałą nr 5 NWZ PP SA z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr 21 WZ PP SA z dnia 27 czerwca 2012 r. obniżono wysokość odprawy

¹¹ Dz.U. z 2018 r. poz. 1252, ze zm. Dalej: *ustawa kominowa*.

¹² Dalej: kwota bazowa.

¹³ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz trybu ich przyznawania (Dz. U. z 2003 r. Nr 14, poz. 139). Dalej: *rozporządzenie o świadczeniach*.

¹⁴ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej - Dz.U. z 2018 r. poz. 1330 ze zm. (zwanej dalej: *uodip*) w zw. z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – Dz.U. z 2018 r. poz. 419 ze zm. (zwanej dalej: *uoznk*). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

z siedmiokrotności na trzykrotność wynagrodzenia miesięcznego, usunięto możliwość przyznania odprawy w przypadku niepowołania członka Zarządu na kolejną kadencję. Zmieniono także katalog usług objętych zakazem konkurencji oraz skrócono okres odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji do 12-krotności ostatniego wynagrodzenia.

Uchwałą nr 3 NWZ PP SA z dnia 1 lutego 2016 r. w sprawie oraz ustalenia zasad wynagrodzenia i wysokości wynagrodzenia dla członków RN PP SA delegowanych do pełnienia funkcji członka Zarządu PP SA określono wysokość wynagrodzenia w przedziale od pięciopółkrotności do sześciokrotności kwoty bazowej.

Uchwałą nr 1 NWZ PP SA z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie wyrażenia zgody na zatrudnienie członków Zarządu na podstawie kontraktów menedżerskich ustalono wysokość wynagrodzenia członków Zarządu w przedziale [...]¹⁵. Zgoda została wyrażona pod warunkiem ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej powstałej z tytułu sprawowania mandatu stosownie do obowiązku określonego w art. 3 ust. 2 *ustawy kominowej*. Członkowi Zarządu przyznano możliwość otrzymania odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji w okresie sześciu miesięcy po zaprzestaniu pełnienia funkcji płatne miesięcznie, w wysokości ostatniego wynagrodzenia miesięcznego.

Uchwałą nr 1 WZ PP SA z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu PP SA uwzględniała postanowienia *ustawy o wynagrodzeniach zarządu*. Określono w niej wysokość wynagrodzenia podstawowego członków Zarządu w przedziale [...]¹⁶, a wynagrodzenie uzupełniające przysługujące za realizację celów zarządczych nie może przekroczyć 25% rocznego wynagrodzenia podstawowego. Zgodnie z tą uchwałą, odszkodowanie przyznane członkowi Zarządu z tytułu zakazu konkurencji, może być płatne w okresie sześciu miesięcy, a jego wysokość została uzależniona od czasu pełnienia funkcji w Zarządzie. Może ono wynosić od 25% kwoty wynagrodzenia podstawowego w przypadku sprawowania funkcji dłużej niż trzy miesiące oraz do 100% kwoty wynagrodzenia podstawowego, przy sprawowaniu funkcji dłużej niż 12 miesięcy. W przypadku wypowiedzenia, rozwiązania umowy, członkowi Zarządu pełniącemu funkcje przez co najmniej 12 miesięcy przysługiwała odprawa w wysokości nie większej, niż trzykrotność wynagrodzenia podstawowego. Uchwałą określała też zasady przyznawania części zmiennej wynagrodzenia, w związku z realizacją celów zarządczych.

Uchwałą nr 1 NWZ PP SA z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zmiany uchwały nr 1 WZ PP SA z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu PP SA rozszerzono katalog czynności ograniczających prawo do odprawy po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie.

(akta kontroli str. 19, 406, 426-428)

Zasady wynagradzania członków Zarządu były zgodne z postanowieniami *ustawy kominowej* i *ustawy o wynagrodzeniach zarządu*. Stosownie do art. 21 ust. 1 *ustawy o wynagrodzeniach zarządu* sposób określania poziomu wynagrodzeń członków zarządu był przedmiotem obrad WZ PP SA na którym rozpatrywano sprawozdanie zarządu z działalności za 2016 r.

(akta kontroli str. 20-23)

¹⁵ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

¹⁶ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PKP.

Uchwałami nr 27 z dnia 18 lipca 2012 r. i nr 2 z dnia 9 stycznia 2013 r. RN przyjęła projekty umów z kontraktów menedżerskich.

(akta kontroli str. 19)

W latach 2011-2016 funkcję członków Zarządu pełniło łącznie 18 osób, z tego pięć osób wyłącznie na podstawie umów o pracę, siedem osób wyłącznie na podstawie kontraktów menedżerskich oraz sześć osób na umowach o pracę i kontraktach menedżerskich (w zależności od czasu pełnienia funkcji). Warunki kontraktów menedżerskich nie różniły się zasadniczo od postanowień określonych w uchwałach nr 21 WZ PP SA z dnia 27 czerwca 2012 r. oraz nr 1 NWZ PP SA z dnia 27 kwietnia 2016 r. z wyjątkiem:

- wprowadzenia 26 dni płatnej przerwy w wykonywaniu usługi,
- wprowadzenia płatnych przerw w wykonywaniu usługi ze względów zdrowotnych w wymiarze nieprzekraczającym 90 dni¹⁷.

Warunki sześciu umów o świadczenie usług zarządzania, zawarte w 2017 r., nie różniły się zasadniczo od postanowień określonych w ww. uchwale nr 1 WZ PP SA z dnia 30 czerwca 2017 r., z wyjątkiem:

- wprowadzenia katalogu różnicującego wysokość odszkodowania przyznanego członkowi Zarządu z tytułu zakazu konkurencji w zależności od czasu pełnienia funkcji w Zarządzie,
- wprowadzenia warunku uzyskania odprawy, tj. pełnienia funkcji w Zarządzie przez 12 miesięcy.

W umowach wprowadzono mechanizm weryfikujący niepodejmowanie działalności konkurencyjnej (miesięczne oświadczenia). W dniu 5 grudnia 2017 r. zostały zmienione umowy o świadczenie usług zarządzania, poprzez doliczenie do nich podatku od towarów i usług.

Wynagrodzenia miesięczne członków Zarządu Spółki w latach 2011-2017 mieściło się w przedziale:

– [...] ¹⁸	– w latach 2011-2012,
– [...] ^{19 20}	– w 2013 r.,
– [...] ²¹	– w 2014 r.,
– [...] ^{22 23}	– w 2015 r.,
– [...] ^{24 25}	– w 2016 r.,
– [...] ^{26 27}	– w 2017 r.

¹⁷ Sześć kontraktów menedżerskich zawartych w 2016 r. nie zawierało tego uprawnienia.

¹⁸ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

¹⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

²⁰ W 2013 r. Zarząd Spółki został zatrudniony na podstawie kontraktów menedżerskich, na początku roku Członkowie Zarządu byli zatrudnieni na podstawie umów o pracę.

²¹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

²² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

²³ W 2015 r. funkcję w Zarządzie pełnili także członkowie RN wynagradzani na podstawie umowy o pracę.

²⁴ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

²⁵ W 2016 r. funkcję w Zarządzie pełnili także członkowie RN wynagradzani na podstawie umowy o pracę.

2.2 Zasady wynagradzania kadry kierowniczej Spółki (poza Zarządem) w latach 2011-2017

Wysokość i warunki wynagradzania kadry kierowniczej Spółki zostały określone w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników PP SA²⁸, zawartym w dniu 13 września 2010 r., a od dnia 1 stycznia 2015 r. w Tymczasowej polityce wynagradzania pracowników PP SA nieobjętych postanowieniami ZUZP.

Stosownie do zapisów ZUZP z 2010 r., w systemie wynagrodzeń PP SA występowały następujące składniki: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za staż pracy w PP SA, dodatek funkcyjny, dodatek za pracę przy konwojowaniu, premie określone w regulaminie premiowania. Pracownikom mogła być przyznana nagroda pieniężna. Określono także miesięczne stawki wynagrodzenia zasadniczego od [...] ²⁹, a także tabelę stanowisk zaszeregować (20 pozycji zaszeregowania od 1 grupy do 20).

Stosownie do Tymczasowej polityki wynagradzania, wynagrodzenie pracowników składało się z wynagrodzenia zasadniczego, premii oraz nagród, nagrody jubileuszowej oraz dodatku przyznawanego w sytuacjach uzasadnionych popytem i podażą zasobów pracy na lokalnym rynku pracy. Określono także miesięczne stawki wynagrodzenia zasadniczego [...] ³⁰ (w zależności od grupy zaszeregowania na stanowiskach dyrektorskich) ³¹.

(akta kontroli str. 349-350)

Wynagrodzenia miesięczne kadry kierowniczej Spółki mieściło się w przedziale od:

- [...] ³² – w 2011 r.,
- [...] ³³ – w 2012 r.,
- [...] ³⁴ – w 2013 r.,
- [...] ³⁵ – w 2014 r.,
- [...] ³⁶ – w 2015 r.,

²⁶ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

²⁷ Zarząd Spółki zatrudniony na podstawie kontraktów menedżerskich i umów o zarządzanie.

²⁸ Dalej: ZUZP.

²⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

³⁰ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

³¹ Polityka dawała możliwość przemnożenia podstawy stawki wynagrodzenia zasadniczego maksymalnie przez dwukrotnie w zależności od grupy stanowisk oraz wskazywała wyłącznie kwotę minimalnego wynagrodzenia dla zatrudnionych na stanowisku Dyrektor Zarządzający.

³² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

³³ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

³⁴ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

³⁵ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

- [...] ³⁷ – w 2016 r.,
- [...] ³⁸ – w 2017 r.

(akta kontroli str. 331)

Przeciętne wynagrodzenie w Spółce w latach 2011-2016 mieściło się w przedziale [...] ³⁹, a w 2017 r. wzrosło do [...] ⁴⁰.

(akta kontroli str. 10)

Stanowisko głównego księgowego nie było objęte postanowieniami ZUZP z 2010 r. Umowa o pracę z Głównym Księgowym PP SA została zawarta w 2010 r. na czas nieokreślony, z sześciomiesięcznym okresem wypowiedzenia. Zobowiązywała pracownika do zachowania tajemnicy w trakcie i trzy lata po zakończeniu stosunku pracy wszelkich informacji programowych, technicznych, technologicznych i handlowych uzyskanych w trakcie zatrudnienia. Zakaz konkurencji wobec PP SA ustalono w odrębnej umowie na okres sześciu miesięcy po ustaniu zatrudnienia. Wynagrodzenie Głównego Księgowego określono w kwocie czteroipółkrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego. Umowa została zmieniona od dnia 1 stycznia 2016 r. w zakresie kwoty wynagrodzenia (uniezależniona od wskaźnika) przyznanie pracownikowi prawa do premii rocznej (uzależniona od osiągnięcia nałożonych celów), nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnej i pośmiertnej.

(akta kontroli str. 350, 100-110)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wynagrodzenia dodatkowe członków Zarządu nie zostały w latach 2011-2015 uzależnione od faktycznie osiągniętych wyników finansowych Spółki, a od zaplanowanych wyników finansowych brutto. W konsekwencji, w przypadku osiągnięcia ujemnego wyniku finansowego, zgodnie z planem, członkowie Zarządu uprawnieni byli do otrzymania dodatkowego wynagrodzenia z tytułu realizacji przyjętego celu. Przyjęty w ww. okresie system wypłat nagród dla członków Zarządu – na podstawie stopnia realizacji planu nie sprzyjał podejmowaniu działań mających na celu poprawę wyników finansowych Spółki.

Zdaniem NIK, warunki kontraktów menedżerskich nie powinny stanowić przeszkody w określaniu przez RN dla członków Zarządu celów zarządczych o charakterze motywacyjnym.

(akta kontroli str. 9-10, 19, 328, 392-398)

2. Nie zostały zrealizowane postanowienia uchwały nr 5 NWZ PP SA z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr 21 WZ PP SA z dnia 27 czerwca 2012 r. w zakresie zmiany wysokości odpłaty z siedmiokrotności

³⁶ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

³⁷ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

³⁸ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

³⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁴⁰ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

na trzykrotność miesięcznego wynagrodzenia i usuwające prawo do odprawy w wypadku nie powołania członka Zarządu na kolejną kadencję. Na sześć obowiązujących w tamtym okresie kontraktów menedżerskich zawartych z członkami Zarządu, trzy nie zostały zmienione zgodnie z brzmieniem uchwały nr 5 NWZ PP SA tj.: kontrakty zakończone w dniach 4 września i 12 października 2015 r. oraz w dniu 4 kwietnia 2016 r. W przypadku pozostałych trzech kontraktów zawarte aneksy nie zmieniały obowiązujących kontraktów w zakresie wysokości i prawa do odprawy.

Według Przewodniczącej RN PP SA⁴¹ kompetencje RN do zawierania i zmiany kontraktów z członkami Zarządu zostały wyłączone w wyniku ustanowienia przez WZ pełnomocnika do podejmowania tych czynności. Wyznaczony pełnomocnik odpowiadał za treść kontraktów i aneksów zmieniających te kontrakty. Dlatego też RN nie zrealizowała uchwały nr 5 NWZ z 26 sierpnia 2015 r. i nie informowała też właściciela o ich niezrealizowaniu.

NIK nie podziela przedstawionego w wyjaśnieniach stanowiska. Wyznaczenie pełnomocnika do zmiany kontraktów nie wyłączyło kompetencji kontrolnych i nadzorczych RN.

(akta kontroli str. 19, 24-257,392-398)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie fakt, że w latach 2011-2016 (do stycznia), występowały przypadki działań nielegalnych, a także przypadki braku powiązania wysokości dodatkowych wynagrodzeń członków Zarządu z wynikami finansowymi Spółki.

OBSZAR

3. Pozostałe świadczenia wypłacane kadrze kierowniczej Spółki, w tym członkom Zarządu w latach 2011-2017.

Opis stanu faktycznego

3.1 Wynagrodzenia dodatkowe (premie, nagrody) wypłacane kadrze kierowniczej, w tym członkom Zarządu Spółki.

Stosownie do podpisanych umów o pracę i kontraktów menedżerskich członkom Zarządu wypłacono nagrody w kwotach określonych w umowach po zaistnieniu warunków tam opisanych, tj. osiągnięcia celów zarządczych.

W 2011 r., 2013 r., 2016 r. oraz w 2017 r. członkowie Zarządu nie otrzymywali nagród. W pozostałych latach objętych kontrolą, tj. w 2012 r., 2014 r. i 2015 r. członkowie Zarządu otrzymali nagrody w łącznej wysokości [...]⁴², z tego odpowiednio w tych latach: [...]⁴³.

(akta kontroli str. 328)

Kadrze kierowniczej Spółki w latach 2011-2017 wypłacano nagrody: premię roczną, premię zadaniową i nagrodę za dany rok. Maksymalna wysokość jednostkowych wypłaconych świadczeń w okresie objętym kontrolą wyniosła odpowiednio: [...]⁴⁴.

Łączna kwota wypłaconych w latach 2011-2017 ww. świadczeń wyniosła [...]⁴⁵, z tego w poszczególnych latach kolejno w wysokości: [...]⁴⁶.

⁴¹ Wyjaśnienia z dnia 18 grudnia 2018 r.

⁴² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁴³ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁴⁴ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

Zasady przyznawania premii określał m.in. regulamin premiowania pracowników z 2008 r., ZUZP z 2010 r. oraz regulamin pracy PP SA.

(akta kontroli str. 330-331, 400)

3.2 Odprawy przyznane i wypłacone członkom Zarządu i pozostałej kadrze kierowniczej Spółki w latach 2011-2017

Członkom Zarządu, z którymi rozwiązano umowę o pracę lub kontrakt menedżerski wypłacono odprawy na podstawie zawartego porozumienia lub zerwanego kontraktu w łącznej wysokości [...]⁴⁷ (w latach 2011-2017). Wysokość ww. świadczeń w poszczególnych latach kształtowała się w następujący sposób:

- w 2011 r. pięć osób otrzymało odprawy w łącznej wysokości [...]⁴⁸,
- w 2012 r. jednej osobie wypłacono odprawę w wysokości [...]⁴⁹,
- w 2015 r. dwie osoby otrzymały odprawy w łącznej wysokości [...]⁵⁰,
- w 2016 r. trzy osoby otrzymały odprawy w łącznej wysokości [...]⁵¹.

(akta kontroli str. 325-329)

Członkom kadry kierowniczej, z którymi rozwiązano umowę o pracę wypłacono odprawy i odszkodowania, zawarte na podstawie porozumienia lub wypowiedzianej umowy, w łącznej wysokości [...]⁵² (w latach 2011-2017). Wysokość ww. świadczeń w poszczególnych latach kształtowała się w następujący sposób:

- w 2011 r. osiem spośród 15 zwolnionych osób otrzymało odprawy w łącznej wysokości [...]⁵³, stanowiące jedno lub dwukrotność ostatniego wynagrodzenia,
- w 2012 r. – 11 spośród 20 zwolnionych osób otrzymało odprawy w łącznej wysokości [...]⁵⁴, stanowiące od dwu do 12-krotności ostatniego wynagrodzenia [...]⁵⁵,

⁴⁵ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁴⁶ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁴⁷ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁴⁸ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁴⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁵⁰ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁵¹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁵² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁵³ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁵⁴ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

- w 2013 r. – 23 spośród 39 zwolnionych osób otrzymało odprawy w łącznej wysokości [...]⁵⁶, stanowiące od dwu do 12-krotności ostatniego wynagrodzenia [...]⁵⁷,
- w 2014 r. – trzech spośród 11 zwolnionych osób otrzymało odprawy w łącznej wysokości [...]⁵⁸, stanowiące od dwu do siedmiokrotności ostatniego wynagrodzenia [...]⁵⁹,
- w 2015 r. – sześciu spośród dziewięciu zwolnionych osób otrzymało odprawy w łącznej wysokości [...]⁶⁰, stanowiące od trzy do siedmiokrotności ostatniego wynagrodzenia [...]⁶¹,
- w 2016 r. – 34 spośród 51 zwolnionych osób otrzymało odprawy w łącznej wysokości [...]⁶², stanowiące od dwu do sześciokrotności ostatniego wynagrodzenia [...]⁶³,
- w 2017 r. – 11 spośród 18 zwolnionych osób otrzymało odprawy w łącznej wysokości [...]⁶⁴, stanowiące dwu lub trzykrotność ostatniego wynagrodzenia [...]⁶⁵.

(akta kontroli str. 333-339, 429-436)

3.3 Odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji przyznane i wypłacone członkom Zarządu i pozostałej kadrze kierowniczej Spółki w latach 2011-2017

Członkowie Zarządu zostali zobowiązani do zachowania tajemnicy Spółki zarówno w czasie, jak i po wygaśnięciu umowy o pracę/kontraktu (w okresie trzech lat). Przez tajemnicę Spółki rozumiano m.in. informacje finansowe i organizacyjne Spółki a także określone jako tajemnica przedsiębiorstwa. Zobowiązani zostali oni również

⁵⁵ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁵⁶ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁵⁷ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁵⁸ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁵⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁶⁰ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁶¹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁶² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁶³ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁶⁴ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁶⁵ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

do niepodjęcia działalności konkurencyjnej wobec PP SA w czasie i po rozwiązaniu umowy o pracę lub o świadczenie usług zarządzania.

Umowy o zakazie konkurencji zawarte z osobami pełniącymi funkcję w zarządzie I kadencji (zawarte w latach 2009-2011) stanowiły, że w okresie trwania stosunku pracy oraz od dziewięciu do 12 i 24 miesięcy po jego zaprzestaniu, członek/prezes zarządu powstrzyma się od wykonywania pracy, świadczenia usług, bezpośredniego lub pośredniego posiadania udziałów lub akcji obejmowania funkcji w organach zarządzających, kontrolnych lub stanowiących u przedsiębiorców lub innych jednostek organizacyjnych w Polsce i za granicą prowadzących działalność konkurencyjną wobec PP SA, jak również prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek i doradczej w ww. zakresie. Z tego tytułu będzie przysługiwało odszkodowanie w wysokości 100% wynagrodzenia otrzymanego w okresie odpowiednio dziewięciu, 12 lub 24 miesięcy poprzedzających ustanie stosunku pracy, płatne w dziewięciu, 12 lub 24 równych ratach. Z chwilą naruszenia przez członka/prezesa Zarządu klauzuli konkurencyjnej ustawał obowiązek zapłaty dalszych rat odszkodowań. Z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania postanowień umowy przez członka/prezesa Zarządu ustalono karę umowną w wysokości pobranego z tytułu umowy o zakazie konkurencji odszkodowania, jednak nie niższą niż trzykrotne wynagrodzenie przysługujące członkowi/prezesowi Zarządu w dniu ustania stosunku pracy. Umowy o zakazie konkurencji zostały zmienione w 2011 r. dla członków/prezesa zarządu wydłużono (z jednym wyjątkiem) okres obowiązywania zakazu do 12 miesięcy, kolejną zmianą w 2011 r. wydłużono ten okres do 24 miesięcy, odpowiednio zmieniła się także wysokość przyznanego odszkodowania. Umowy o zakazie konkurencji zobowiązywały do informowania Spółki o podjęciu każdego dodatkowego zatrudnienia lub działalności. Od 2013 r. zapisy o zakazie konkurencji zostały włączone do kontraktów menedżerskich.

(akta kontroli str. 24-100, 111-178, 174-257)

Uchwałą nr 26/2015 z 8 grudnia 2015 r. Zarząd PP SA wprowadził do stosowania Zasady zawierania w PP SA umów o zakazie konkurencji (uchylone uchwałą Zarządu PP SA nr 20/2016 z 2 lutego 2016 r.). Zakaz konkurencji po ustaniu stosunku pracy obowiązywał przez sześć miesięcy, a pracownikowi przysługiwało odszkodowanie z tego tytułu równe iloczynowi wynagrodzenia brutto na dzień rozwiązania umowy i liczby miesięcy ustanowionego zakazu konkurencji. Zakaz obejmował powstrzymywanie się od wykonywania pracy i świadczenia usług na rzecz przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych, jeżeli prowadzili oni działalność konkurencyjną w stosunku do PP SA, jak również posiadania udziałów, obejmowania funkcji w organach prowadzących działalność konkurencyjną wobec PP SA, występowania w charakterze agenta i podejmowania lub prowadzenia działalności konkurencyjnej na własny rachunek. Wyplata odszkodowania następowała po uprzednim złożeniu przez pracownika oświadczenia o przestrzeganiu zasad zakazu konkurencji.

Przeprowadzona w toku kontroli analiza dziesięciu losowo wybranych umów o zakazie konkurencji nie wykazała nieprawidłowości w zakresie składania oświadczeń o nie prowadzeniu działalności konkurencyjnej i wypłat odszkodowań w miesięcznych ratach.

(akta kontroli str. 351-381)

Członkom Zarządu, z którymi rozwiązano umowę o pracę lub kontrakt menedżerski wypłacono w latach 2011-2017⁶⁶ odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji w łącznej wysokości [...] ⁶⁷, z tego w kolejnych latach: [...] ⁶⁸.

⁶⁶ Za wyjątkiem 2014 r. w którym nie wypłacano odszkodowania.

Świadczenia były wypłacane miesięcznie w wysokości ostatniego wynagrodzenia.
(akta kontroli str. 325-329, 425)

Członkom kadry kierowniczej, z którymi rozwiązano umowę o pracę wypłacono odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji w łącznej wysokości [...]⁶⁹ (w latach 2011-2017). Wysokość ww. świadczeń w poszczególnych latach kształtowała się w następujący sposób: [...]⁷⁰.

Łącznie w okresie objętym kontrolą wypłacono takie odszkodowanie 24 osobom zajmującym funkcje kierownicze w PP SA. Najniższa łączna kwota wypłacona jednej osobie wyniosła [...]⁷¹, najwyższa wyniosła [...]⁷², a średnia kwota wypłaty odszkodowania wyniosła [...]⁷³.

Podstawą uruchomienia wypłaty odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji była umowa z pracownikiem lub porozumienie kończące współpracę, w którym pracodawca uznał, że posiada wiedzę wrażliwą z punktu widzenia działalności pracodawcy.

(akta kontroli str. 333-339, 402)

3.4 Rekompensaty i inne świadczenia wypłacane członkom Zarządu i pozostałym członkom kierownictwa Spółki w latach 2011-2017

Członkom Zarządu, którzy w 2013 r. zmienili formę zatrudnienia z umowy o pracę na kontrakt menedżerski wypłacono ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w łącznej kwocie [...]⁷⁴ (pięć osób). Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypłacono także w 2016 r. w kwocie [...]⁷⁵ jednej osobie.

(akta kontroli str. 329)

⁶⁷ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁶⁸ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁶⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁷⁰ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁷¹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁷² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁷³ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁷⁴ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁷⁵ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

Członkom kadry kierowniczej, z którymi rozwiązano umowę o pracę wypłacono również ekwiwalent za niewykorzystany urlop w łącznej kwocie [...] ⁷⁶ (w latach 2011-2017).

Łącznie w okresie objętym kontrolą wypłacono ekwiwalent za niewykorzystany urlop 94 osobom zajmującym funkcje kierownicze w PP SA. Najwyższa kwota wypłaconego ekwiwalentu wyniosła [...] ⁷⁷, średnia [...] ⁷⁸.

(akta kontroli str. 332, 350)

Siedmiu członkom kadry kierowniczej, z którymi rozwiązano umowę o pracę w latach 2011-2013, wypłacono rekompensaty za skrócony okres wypowiedzenia w łącznej kwocie [...] ⁷⁹, w granicach [...] ⁸⁰.

(akta kontroli str. 332, 404)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Działaniem niegospodarnym było ustalenie w latach 2011-2016 w zasadach wynagradzania dla członków Zarządu, a w konsekwencji w umowach o pracę i kontraktach menedżerskich prawa do odprawy dla członków Zarządu, bez względu na okres sprawowania funkcji czy też osiągnięcia zakładanych dodatkowych czynników (np. dobrych wyników finansowych Spółki), w szczególności w wysokości powyżej trzykrotności wynagrodzenia miesięcznego. W latach 2011-2017 wypłacono dla odwołanych członków zarządów odprawy w łącznej kwocie [...] ⁸¹. Działanie niegospodarnym było również przyznawanie kadrze kierowniczej odpraw do wysokości 12-krotności ostatniego wynagrodzenia. Z tego tytułu zwalnianym członkom kadry kierowniczej wypłacono na podstawie zawartego porozumienia lub wypowiedzianej umowy odprawy i odszkodowania w łącznej wysokości [...] ⁸². Szczególnie wysokie odprawy, w wysokości siedmiokrotności ostatniego wynagrodzenia, wypłacono członkom Zarządu w latach 2015 i 2016 w łącznej kwocie [...] ⁸³, co nie pozostawało bez znaczenia dla kondycji finansowej Spółki.

W odpowiedzi na pytania NIK, Dyrektor Departamentu Skarbu Państwa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wskazał, że nie są znane powody ustalania zasad wypłaty odpraw, ze względu na brak dokumentacji w tym zakresie ⁸⁴.

⁷⁶ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁷⁷ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁷⁸ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁷⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁸⁰ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁸¹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁸² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁸³ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁸⁴ Pismo znak DSKP.WN3.272.31.1.2018.AM(1) z dnia 15 grudnia 2018 r.

Według wyjaśnień Prezesa Spółki odprawy wypłacane są w Spółce, co do zasady, wyłącznie w sytuacjach, gdy rozwiązanie stosunku pracy następuje z inicjatywy pracodawcy. Wysokość odprawy, odszkodowania uzależniona była od: obowiązującego w Spółce na daną chwilę Regulaminu grupowego zwolnienia, obowiązującego w Spółce na daną chwilę Regulaminu Programu Dobrowolnych Odejść, wzajemnych uzgodnień pomiędzy Spółką a pracownikiem, z którym Spółka zdecydowała się rozwiązać umowę o pracę.

(akta kontroli str. 325-329, 333-339, 406, 399-404, 429-436.)

2. Działaniem niegospodarnym była wypłata w 2013 r. ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy członkom Zarządu, którzy zmienili formę zatrudnienia z umowy o pracę na kontrakt menedżerski - w łącznej kwocie [...] ⁸⁵. Zmiana formy zatrudnienia nie nastąpiła nagle, a przygotowania do przyjęcia takiej formy zarządzania trwały od 27 czerwca 2012 r., tj. podjęcia przez WZ uchwały umożliwiającej taką formę zatrudnienia, do początku 2013 r. (wtedy nastąpiło podpisanie umów).

Według wyjaśnień Przewodniczącej RN wypłaty tych ekwiwalentów dokonano na podstawie przepisów Kodeksu pracy. NIK nie podziela takiego stanowiska. RN Spółki, jako organ uprawniony do reprezentowania Spółki w umowach pomiędzy Spółką, a członkami Zarządu, posiadała informacje o skutkach rozwiązania umów o pracę z członkami Zarządu w postaci obowiązku wypłaty ekwiwalentu za urlop. RN mogła zatem odpowiednio wcześniej zwrócić uwagę na tę sytuację Zarządowi Spółki, odpowiedzialnemu za stan finansowy Spółki, bądź też uzależnić zmianę formy zatrudnienia od wykorzystania urlopu.

(akta kontroli str. 329, 392-398)

3. Nie zostały podjęte działania mając na celu zmiany warunków umów o zakazie konkurencji zawartych z byłymi członkami Zarządu i wypłacenie w pełnej wysokości odszkodowań z tego tytułu, co było nierzetelne i niegospodarne ze strony RN. Z byłymi członkami Zarządu rozwiązane zostały bowiem umowy o pracę z kilkumiesięcznym wypowiedzeniem i równoczesnym zwolnieniem ze świadczenia pracy. Następnie osoby te przez okres do 12 miesięcy zostały objęte zakazem konkurencji i otrzymywały odszkodowanie.

W wyniku zmiany składu osobowego Zarządu w 2011 r. ze stanowiska odwołano pięciu członków zarządu, wypowiadając lub rozwiązując także umowy o pracę (w okresie wypowiedzenia pracownicy zostali zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy i wykorzystali zaległy urlop):

- odwołanie z funkcji w Zarządzie w dniu 21 grudnia 2010 r., umowa rozwiązana w dniu 22 grudnia 2010 r. ze skutkiem na dzień 30 września 2011 r., tj. po ponad dziewięciu miesiącach,
- odwołanie z funkcji w Zarządzie w dniu 24 maja 2011 r., umowa rozwiązana w dniu 24 maja 2011 r. ze skutkiem na dzień 30 listopada 2011 r., tj. po ponad sześciu miesiącach,
- odwołanie z funkcji w Zarządzie w dniu 4 kwietnia 2011 r., umowa rozwiązana w dniu 5 kwietnia 2011 r. ze skutkiem na dzień 31 października 2011 r., tj. po ponad sześciu miesiącach,
- odwołanie z funkcji w Zarządzie PP SA w dniu 21 grudnia 2010 r. umowa wypowiedziana w dniu 22 grudnia 2010 r. ze skutkiem na dzień 30 września 2011 r., tj. po ponad dziewięciu miesiącach,

⁸⁵ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

- odwołanie z funkcji w zarządzie w dniu 4 kwietnia 2011 r., umowa rozwiązana w dniu 4 lipca 2011 r. ze skutkiem na dzień 29 lutego 2012 r., tj. po ponad siedmiu miesiącach.

Po rozwiązaniu umów o pracę, byli członkowie Zarządu przez okres do 12 miesięcy pobierali odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji - w łącznej wysokości [...] ⁸⁶. W ocenie NIK, okres objęty zakazem konkurencji powinien uwzględniać czas faktycznego zaprzestania świadczenia pracy. W związku z tym kwota wypłaconych odszkodowań nie powinna przekroczyć łącznej kwoty 288 tys. zł tj. odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji za trzy miesiące.

(akta kontroli str. 325-329, 425, 392-398, 399-404)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie, z punktu widzenia rzetelności i gospodarności, ocenia wypłatę ekwiwalentów za urlop wypoczynkowy, odpraw, a także części odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji.

4. Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej dla osób pełniących funkcje publiczne

Członkowie Zarządu złożyli oświadczenia majątkowe za 2016 r. i za 2017 r. Oświadczenia majątkowe członków Zarządu były kopiowane i przekazywane Prezesowi Zarządu. W dokumentacji poddanej oględzinom w toku kontroli NIK nie było oświadczeń majątkowych składanych w latach 2011-2013.

Do dnia 9 września 2016 r., obowiązek składania oświadczeń majątkowych mieli wyłącznie członkowie Zarządu PP SA, który byli jednocześnie pracownikami Spółki.

W latach 2011-2013 Członkowie Zarządu PP SA zatrudnieni na umowę o pracę nie składali oświadczeń majątkowych nie realizując tym samym obowiązku określonego w art.10 *ustawy z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne*⁸⁷. Spółka nie posiadała informacji dlaczego byli członkowie Zarządu nie składali oświadczeń majątkowych.

(akta kontroli str. 391-447)

IV. Wnioski

Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK* wnosi o zwiększenie nadzoru nad umowami o świadczenie usług w zakresie zarządzania, dotyczących zwłaszcza wysokości odpraw i jakości umów o zakazie konkurencji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*,

⁸⁶ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* w zw. z art. 11 ust. 2 *uoznk*. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie PP SA.

⁸⁷ Dz.U. z 2017 r., poz. 1393, ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 18 stycznia 2019 r.

Kontroler
(-)Jarosław Florkiewicz
Główny specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektor
(-)Sławomir Grzelak

.....
podpis

.....
podpis